

İlgili Kanun / Madde
4857 S.İşK/4

T.C
YARGITAY
9. HUKUK DAİRESİ

Esas No. 2007/36599
Karar No. 2008/35213
Tarihi: 23.12.2008

- GÖREV
- KESİNLİK SINIRININ BELİRLENMESİ
- İŞ YASASININ KAPSAMINA GİRMEME

ÖZETİ: Dava dilekçesinde fazlaya ilişkin haklar saklı tutularak fazla çalışma alacağı istenmiştir. Karara esas alınan bilirkişi raporunda hak kazanması halinde davacının isteyebileceği fazla çalışma ücreti alacağı belirlenmemiştir. HUMK nun 427/3 maddesinde göre alacağın bir kısmının dava edildiği durumlarda kesinlik sınırı, alacağın tamına göre belirlenir. Dolayısıyla bir davada verilen hükmün kesin olup olmadığı konusunda değerlendirme yapılabilmesi için alacağın tamamının ne miktarda olduğunun ya davacının bağlayıcı bir beyanına dayalı olarak bilinmesi ya da mahkemece bu yönde bir belirleme yapılmış olması gerekir. Somut olayda davacının alacak miktarının tamamı konusunda bir beyanının olmadığı ve mahkemenin de bu konuda bir belirlemesinin mevcut olmadığı anlaşılmaktadır. Görev konusu kamu düzenine ilişkin olup mahkemece kendiliğinden dikkate alınmalıdır. İş mahkemelerinin görev alanını hâkim, tarafların iddia ve savunmalarına göre değil, 5521 sayılı İş Mahkemeleri Kanunu'nun 1. maddesini esas alarak belirleyecektir

DAVA: Davacı, kıdem tazminatı, ihbar tazminatı, fazla mesai ücreti, hafta tatili ücreti, yıllık izin ücreti alacaklarının ödetilmesine karar verilmesini istemiştir. Yerel mahkeme, davayı reddetmiştir.

Hüküm süresi içinde davacı avukatı tarafından temyiz edilmiş olmakla, dava dosyası için Tetkik Hâkimi G.Demirtaş Tuna tarafından düzenlenen rapor dinlendikten sonra dosya incelendi, gereği konuşulup düşünüldü:

Davacı, iş sözleşmesinin haksız olarak sona erdirildiğini ileri sürerek kıdem ve ihbar tazminatı ile diğer işçilik alacakları isteğinde bulunmuştur.

Davalı, iş akdinin haklı sebeple feshedildiğini belirterek, davanın reddini savunmuştur.

Mahkemece, fazla çalışma ücreti isteği reddedilerek, diğer talepleri kabul edilmiştir.

Karar davacı tarafından temyiz edilmiştir.

Mahkemece,24.9.2007 tarihli ek kararla reddedilen miktarın kesinlik sınırının altında kaldığı gerekçesiyle davacının temyiz talebinin reddine karar verilmiştir. Ek karar da davacı tarafından temyiz edilmiştir.

1-Dava dilekçesinde fazlaya ilişkin haklar saklı tutularak fazla çalışma alacağı istenmiştir. Karara esas alınan bilirkişi raporunda hak kazanması halinde davacının isteyebileceği fazla çalışma ücreti alacağı belirlenmemiştir. HUMK nun 427/3 maddesinde göre alacağın bir kısmının dava edildiği durumlarda kesinlik sınırı, alacağın tamamına göre belirlenir. Dolayısıyla bir davada verilen hükmün kesin olup olmadığı konusunda değerlendirme yapılabilmesi için alacağın tamamının ne miktarda olduğunun ya davacının bağlayıcı bir beyanına dayalı olarak bilinmesi ya da mahkemece bu yönde bir belirleme yapılmış olması gerekir. Somut olayda davacının alacak miktarının tamamı konusunda bir beyanının olmadığı ve mahkemenin de bu konuda bir belirlemesinin mevcut olmadığı anlaşılmaktadır. Bu sebeple hükmün temyizinin mümkün olduğu kabul edilmelidir.(HC3K 2005/9-117 E-2005 /151 K)

Bu nedenle, Mahkemenin 24.9.2007 tarihli davacının temyiz talebinin reddine ilişkin ek kararının kaldırılmasına, gereği konuşulup düşünüldü:

2- Görev konusu kamu düzenine ilişkin olup mahkemece kendiliğinden dikkate alınmalıdır. İş mahkemelerinin görev alanını hâkim, tarafların iddia ve savunmalarına göre değil, 5521 sayılı İş Mahkemeleri Kanunu'nun 1. maddesini esas alarak belirleyecektir.

İş Mahkemelerinin bulunmadığı yerlerde iş davalarına bakmak üzere bir asliye hukuk mahkemesi görevlendirilir. İş davalarına bakmakla görevli asliye hukuk mahkemesine açılan dava "iş mahkemesi sıfatıyla" açılmamış ise, mahkeme görevsizlik kararı veremez. Bu durumda, asliye hukuk mahkemesi ara kararı ile "iş mahkemesi sıfatıyla " baktığını belirterek davaya bakmaya devam eder.

İşçinin İş Kanunu kapsamında kalmaması halinde iş mahkemesine açılan davada, dava dilekçesinin görev nedeni ile reddi ve davanın görevli hukuk mahkemesine gönderilmesine karar verilmesi gerekir. Davanın esastan reddi usule aykırı olacaktır.

5521 sayılı İş Mahkemeleri Kanunu'nun 1. maddesi uyarınca İş Kanununa göre işçi sayılan kimselerle işveren veya işveren vekilleri arasında iş akdinden veya iş Kanununa dayanan her türlü hak iddialarından doğan hukuk uyuşmazlıklarının çözüm yeri iş mahkemeleridir.

4857 sayılı İş Kanunu'nun 4. maddesinin 1. fıkrasının b bendi uyarınca, 50'den az işçi çalıştırılan (50 dahil) tarım ve orman işlerinin yapıldığı işyerlerinde veya işletmelerinde, bu kanun hükümleri uygulanmaz. Kısaca, işçi tarım ve orman işlerinin yapıldığı bir işyerinde çalışan işçi ise, bu işçi ile işveren arasındaki uyuşmazlığın iş mahkemesinde değil, görevli hukuk mahkemesine çözümlenmesi gerekir.

Ancak tarım ve orman işlerinin yapıldığı işyerinde 50 dahil daha az işçi bulunmasına rağmen, işyerinde sendika örgütlenmesi sonucu Toplu İş Sözleşmesi bağlatılmış ise, üye sendika üyesi işçi ile işveren arasındaki uyuşmazlığın 2822 sayılı Toplu İş Sözleşmesi Grev ve Lokavt Kanunu'nun 66. maddesi uyarınca iş mahkemesinde görülmesi gerekir.

Bunun dışında 4857 sayılı İş Kanunu'nun 4. maddesinde tarım ve orman işlerinin yapıldığı işyerlerinde çalışanların kanun kapsamına girmeyeceği açıklandıktan sonra, aynı madde de ayırık durumlara yer verilmiştir.

Buna göre;

1.Tarım sanatları ile tarım aletleri, makine ve parçalarının yapıldığı atölye ve fabrikalarda görülen işlerde,

2.Tarım işlerinde yapılan yapı işlerinde,

3.Halkın faydalanmasına açık park ve bahçelerde

4.Bir işyerinin eklentisi durumundaki bahçe işlerinde, çalışanların İş Kanunu kapsamında olacakları belirtilmiştir.

Sonuç olarak, tarım ve orman işletmelerindeki bitki ve hayvan üretimi, bakım ve yetiştirilmesi dışında kalan işler İş Kanununa tabidir.

Somut olayda, davacının tavuk üretimi işyerinde kümes bakıcısı olarak çalıştığı anlaşılmaktadır. Uyuşmazlığın görevli hukuk mahkemesinde çözümlenmesi gerekir. Dava dilekçesinin görev yönünden reddi gerekirken, mahkemece yazılı şekilde esasa girilerek karar verilmesi hatalıdır.

SONUÇ: Temyiz olunan kararın yukarıda yazılı sebepten **BOZULMASINA**, peşin alınan temyiz harcının istek halinde ilgiliye iadesine, 23.12.2008 gününde oybirliğiyle karar verildi.